

## مقاله پایانی ۲

### مصادیق اسراف در جامعه از منظر قرآن کریم

#### کوثر البوغیش<sup>۱</sup>

#### چکیده:

موضوع اسراف یکی از مسائل کلیدی در آموزه‌های اسلامی و قرآن کریم است که به تبیین تجاوز به حدود مصرف و خرج کردن بی‌مورد منابع و نعمت‌ها می‌پردازد. اهمیت این موضوع به دلیل پیامدهای وسیع آن بر فرد و جامعه بسیار بالا است. اسراف نه تنها بر روحیه و اخلاق فرد تأثیر منفی می‌گذارد، بلکه می‌تواند منجر به افزایش فقر، نابرابری اجتماعی، و آسیب به محیط زیست شود. اهداف این تحقیق شامل شناسایی پیامدهای اسراف در زندگی فردی و اجتماعی، بررسی نحوه تأثیرگذاری آن بر اقتصاد جامعه و جستجوی راهکارهای مقابله با این پدیده است. در نهایت، این پژوهش می‌تواند به افزایش آگاهی عمومی در مورد خطرات اسراف و ضرورت اصلاح رفتارهای مصرفی کمک کند و ما را به سمت اراده‌ای بیشتر در رعایت تعادل و صرفه‌جویی هدایت کند. پیامدهای اسراف به چند دسته مهم تقسیم می‌شوند: دینی: اسراف در قرآن مورد نکوهش قرار گرفته و نشان‌دهنده عدم شکرگزاری از نعمت‌های خداوند است. اجتماعی: اسراف می‌تواند منجر به نابرابری در جامعه شود و روابط اجتماعی را تضعیف کند. اقتصادی: مصرف غیرمنطقی منابع باعث اتلاف ثروت و پراکندگی منابع می‌شود که به ناپایداری اقتصادی و افت کیفیت زندگی منجر می‌گردد.

**کلیدواژه‌ها:** اسراف، جامعه، قرآن.

---

۱. طلبه ی سطح دو، مدرسه ی علمیه حضرت خدیجه (س) ماهشهر- [www.kosar7917@gmail.com](mailto:www.kosar7917@gmail.com)

## مقدمه :

اسراف به معنای تجاوز و خرج کردن بی‌مورد و بی‌حساب از منابع و نعمت‌ها است که در قرآن کریم به شدت نکوهش شده است. اهمیت این موضوع نه تنها به جنبه‌های دینی و اخلاقی، بلکه به ابعاد اجتماعی و اقتصادی جامعه نیز مربوط می‌شود. اسراف می‌تواند پیامدهای منفی زیادی را برای فرد و جامعه به همراه داشته باشد، از جمله افزایش فقر، نابرابری و آسیب به محیط زیست. اسراف به معنای صرف کردن بیش از حد و ناپایدار منابع است و در قرآن کریم به شدت مورد نکوهش قرار گرفته است. اهمیت این موضوع در جامعه اسلامی به دلیل تأکید بر تعادل و میانه‌روی در رفتار اقتصادی و اجتماعی است. پیشینه این مفهوم در قرآن و سنت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) قابل مشاهده است که در آیات مختلفی به نهی از اسراف و تأکید بر صرفه‌جویی اشاره شده است. ۱. تفسیر المیزان نوشته علامه طباطبایی ۲. کتاب اسراف و میانه‌روی نوشته محسن قرائتی ۳. نظام اقتصادی اسلام نوشته آیت‌الله جوادی آملی ۴. قرآن و اقتصاد نوشته سید حسین نصر ۵. تفسیر نمونه نوشته ناصر مکارم شیرازی .

در این زمینه می‌توان این سوال را مطرح کرد: پیامدهای اسراف در جامعه از نظر قرآن چگونه است؟ با بررسی دقیق‌تر این موضوع، می‌توان به عمق فاجعه اسراف و ضرورت اصلاح رفتارهای مصرفی در جامعه پی برد. در این راستا اسلام به عنوان دین کامل، زندگی انسان‌هاست که از آموزه‌های آن می‌توان به عنوان منبعی ارزشمند و کارآمد برای استخراج و تبیین مفاهیم اسراف استفاده نمود. پس از تحقیق و جستجو در منابع اسلامی که با روش توصیفی تحلیلی صورت پذیرفته است به مفهوم اسراف، پیامدهای آن و... پرداخته می‌شود.

## ۱. مفهوم‌شناسی اسراف

### ۱-۱- اسراف در لغت و اصطلاح

در لغت: اسراف از ریشه صرف به معنای تجاوز کردن از قصد و میانه روی<sup>۱</sup>، نقیض اقتصاد<sup>۲</sup>، و از حد گذشتن در هر کاری، است که انسان انجام می دهد<sup>۳</sup> و نیز خوردن آنچه که حلال نیست و اتفاق در غیر طاعت خدا را گویند.<sup>۴</sup>

در اصطلاح: واژه اسراف به معنای خارج شدن از حد اعتدال و تجاوز از حد در هر خطی است که انسان انجام می دهد هر چند که به گفته راغب غالباً در مورد پول خرج کردن استعمال می شود.<sup>۵</sup> کلمه اسراف واژه بسیار جامعی است که هر گونه زیاده روی در کمیت کیفیت بیهوده گرایی اتلاف و مانند آن را شامل می شود.<sup>۶</sup> چنانچه امام علی می فرماید: هر چیزی که بیش از نیاز مصرف شود اسراف است.<sup>۷</sup>

### ۱-۲- تبذیر در لغت و اصطلاح

در لغت: تبذیر در لغت به معنای پراکندن و پریشان ساختن است.<sup>۸</sup> واژه بذر تبذیر به معنای پراکنده کردن و اصل آن پاشیدن بذر است و برای هر کسی که مالش را ضایع کند به کار می رود.<sup>۹</sup>

---

۱. محمد بن مکرم بن منظور، انسان العرب ج ۱، ص ۱۳۸.

۲. خلیل بن احمد فراهیدی کتاب امین، ج ۷، ص ۲۲۴.

۳. راغب اصفهانی المفردات فی غریب القرآن ص ۲۰۷.

۴. فخر الدین مجمع البحرین ج ۵ ص ۲۹. مقاله اسراف و عوامل و راهکارها ص ۱۵۷.

۵. محمدحسین طباطبائی، ترجمه سید محمد باقر موسوی همدانی ترجمه تفسیر المیزان ج ۲، ص ۲۷۶.

۶. ناصر مکارم شیرازی تفسیر نمونه ص ۱۲۹.

۷. محمدحسین حسینی، مقاله اسراف و عوامل و راهکارها ص ۱۵۷. میرزای نوری مستدرک الوسائل ج ۱۵،

ص ۲۷۲ ج ۱۸۲۱۷-۱۰

۸. معین، فرهنگ معین، ص ۱۰۲۱.

۹. راغب. مفردات الفاظ قرآن، ص ۱۱۳-مقاله اسراف و تبذیر، پیامدها، پیشگیری و درمان آن، محمدامین

صابری، ص ۸-

تبذیر پراکندن مال از روی اسراف است و ریشه آن پاشیدن بذر است با این فرق که تبذیر پراکندن همراه با فاسد و ضایع کردن است، ولی اگر به گونه اصلاح باشد . هر چند زیاد هم باشد - تبذیر نیست.<sup>۱</sup>

در اصطلاح تبذیر در اصطلاح قرآن بر خلاف اسراف تنها واژه ای اقتصادی است و در غیر آن کاربردی ندارد و در قرآن کریم فقط در دو آیه متوالی از آن نام برده شده است.

وَاَتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذِرْ تَبْذِيرًا.<sup>۲</sup>

و حق خویشاوند را به او بده و مستمند و در راه مانده را دستگیری کن و ولخرجی و اسراف مکن إِنَّ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا<sup>۳</sup>

چرا که اسرافکاران برادران شیطانهایند و شیطان همواره نسبت به پروردگارش ناسپاس بوده است.

## ۲- اسراف در قرآن

قرآن با این که کتاب قانون کلی است، درباره اسراف آیات متعددی دارد و نکات کلیدی و مهمی در این زمینه مطرح می کند. و دقت در این آیات می تواند راهگشا باشد و جامعه ما را از اسراف و تبذیر نجات دهد.

۲-۱- خدا اسراف کاران را دوست ندارد

(كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ)<sup>۴</sup> «(از آنچه بر شما حلال شده) بخورید و

بیاشامید و اسراف نکنید که خدا مسرفان را دوست ندارد».

با اسراف، سرمایه محبت الهی که نعمتی بزرگ است، از دست انسان می رود. و می شود گفت هر کس این نعمت را از دست دهد، گرفتار عذاب می شود.

۲-۲- عذاب دنیایی اسراف کاران

---

۱ . امین الدین طبرسی، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۴۱۰.

۲ . اسرا/۲۶.

۳ . اسرا/۲۷.

۴ . اعراف/۳۱.

(لُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةٌ مِنْ طِينٍ مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ)؛ «تا بارانی از «سنگ - گل» بر آنها

بفرستیم؛ سنگ‌هایی که از ناحیه پروردگارت برای اسراف‌کاران نشان گذاشته شده است». برخی آیه را این چنین ترجمه کرده‌اند که: مجازات الهی در انتظار مسرفان است. به هر حال، آیه می‌رساند که عذاب دنیوی و سنگ‌باران گناهکاران از سوی مأموران الهی، به ابرهه و حرمت‌شکنان مکه اختصاص ندارد، بلکه مسرفان نیز دچار عذاب می‌شوند.<sup>۲</sup>

در آیه دیگر بعد از بیان زندگی تلخ کسانی که خدا را به فراموشی سپرده‌اند، می‌فرماید: (وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى)<sup>۳</sup>؛ «و این گونه جزا می‌دهیم کسی را که اسراف کند، و به آیات پروردگارش ایمان نیاورد، و عذاب آخرت شدیدتر و پایدارتر است».

این آیه علاوه بر عذاب دنیوی، به عذاب اخروی نیز تهدید کرده است.

#### ۲-۳- گمراهی مسرفان

قطعاً وقتی انسان هدایت الهی را از دست داد، اضلال عقوبتی الهی به سراغ او خواهد آمد و او را در این گمراهی تأیید و ماندگار خواهد کرد:

(كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ)<sup>۴</sup> «این گونه خداوند هر اسراف‌کار تردیدکننده‌ای را

گمراه می‌سازد».

#### ۲-۴- عدم اطاعت از مسرفان

کسی که خود گمراه است و هدایت الهی نیز دست او را نگرفته است، نباید مورد اطاعت مردم قرار گیرد. توجه جدی جامعه به این نکته بسیار دقیق، باعث می‌شود تا به اسراف‌کاران که هر روز تشریفات اسراف‌کارانه‌ای را در جامعه مرسوم می‌سازند، اقتدا نکنند و آنان را الگوی خود قرار ندهند:

۱. ذاریات/ ۳۳ و ۳۴.

۲. ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۲، ص ۹۶.

۳. طه/ ۱۲۷.

۴. غافرايه ۳۴.

این روحیه به فرزندان منتقل می شود. ائمه معصوم (علیهم السلام) با دیدن اسراف و تبذیر در خانواده ها واکنش مناسب و به موقع از خود نشان می دادند.<sup>۱</sup>

### **۳\_۵\_۵\_ انفاق و صدقه و همدردی با فقرا**

از راه های مبارزه با اسراف مواسات است؛ یعنی همه ی امت اسلامی مانند یک بدن واحد و هر فردی عضوی از این پیکره است؛ بنابراین باید رنج هر فرد رنج همه و راحت هر عضو، راحتی همه ی اعضا محسوب شود. امام صادق (علیه السلام) می فرماید: مؤمن برادر مؤمن است. هر دو عضو یک بدن اند. اگر عضوی ناراحت شود رنج آن به دیگر اعضا سرایت می کند.<sup>۲</sup> اگر عده ای به اسراف گری و تجملات ادامه دهند و برخی دیگر در تنگنای اقتصادی دست و پنجه نرم کنند موجب شکاف طبقاتی و هرج و مرج در جامعه به وجود می آید و باعث ضعف اقتصاد جامعه ی اسلامی می گردد.<sup>۳</sup>

### **۳\_۵\_۶\_ شکرگزاری عملی مسئولیت پذیری در قبال نعمت ها:**

یکی از چیزهای که آرامش را به انسان به ارمغان می آورد. شکر گذاری در برابر نعمت های خداوند و راضی به رضایت اوست. چنین انسانی هرگز از مرز اعتدال خارج نمی شود. بر همین اساس حضرت علی (علیه السلام) می فرماید: همانا گواراترین زندگی را آن کسی دارد که به آنچه خداوند برای او تقدیر کرده، راضی و خشنود باشد.<sup>۴</sup> ویژگی خشنودی به رضای حق و شکر و سپاسی باعث نابودی انگیزه های اسراف مانند حرص و تجاوز از حد می شود و عطش انسان را نسبت به زندگی الجملاتی و زیاد روی بر طرف می نماید.<sup>۵</sup>

### **۳\_۵\_۷\_ افزایش آگاهی های عمومی**

---

۱. همان، ص ۱۹۵-ایروانی اصلاح الگوی مصرف در اسلام ص ۳۷۰ و ۳۷۴-فتانه در تاج، مقاله پیامد های

اسراف و مصرف گرایی ص ۲۴۷.

۲. کلینی، اصول کافی، ج ۳، ص ۲۴۳.

۳. حکم فقهی مبارزه با اسراف در راستای تقویت اقتصاد ص ۱۰۹.

۴. التمیمی آمدی ۱۳۶۶، ص ۳۹۳.

۵. حکم فقهی مبارزه با اسراف در راستای تقویت اقتصاد ص ۱۰۷.

یکی از عوامل بروز اسراف و تبذیر، جهل و ناآگاهی است. بنابراین، اطلاع رسانی و آگاهیهای مناسب درباره موضوع و حکم این دو پدیده و نیز بازشناسی آثار و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و معنوی آن از منظر آموزه‌های دینی، در کاهش روحیه اسرافکاری تأثیر شایانی دارد.<sup>۱</sup>

### نتیجه گیری:

مقاله حاضر تحت عنوان «مصادیق های اسراف در جامعه از منظر قرآن کریم» است. اسراف به معنای خرج کردن نادرست و بیهوده منابع و امکانات است که دارای پیامدهای منفی فراوانی در جامعه می‌باشد. قرآن کریم در آیات متعدد به این موضوع پرداخته و بر لزوم استفاده بهینه و معقول از نعمت‌ها تأکید می‌کند. پیامدهای اسراف در جامعه را می‌توان در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی مورد بررسی قرار داد.

اسراف منجر به کاهش منابع اقتصادی و ناکارآمدی در اداره منابع مالی می‌شود. هنگامی که افراد به اسراف روی می‌آورند، این امر می‌تواند به بحران‌های مالی و بروز فقر در جامعه منجر شود. قرآن کریم، در سوره اسراء (آیه ۲۱)، افراد را به میانه‌روی و عدم اسراف در خرج کردن توصیه کرده است.

اسراف می‌تواند به تقویت نابرابری‌ها در جامعه و افزایش تنش‌های اجتماعی منجر شود. وقتی برخی افراد به طور چشم‌گیری اسراف می‌کنند و دیگران در فقر به سر می‌برند، این امر می‌تواند منجر به ایجاد حسادت و نارضایتی شود. قرآن در سوره فرقان (آیه ۶۷) ویژگی مؤمنان را میانه‌روی در خرج کردن معرفی می‌کند.

اسراف می‌تواند به بروز رفتارهای نادرست و اخلاقی از جمله حرص و طمع در افراد منجر شود. تمایل به اسراف می‌تواند دستاوردهای معنوی فرد را تحت‌الشعاع قرار دهد. قرآن کریم در سوره آل عمران (آیه ۱۳۰) بر اجتناب از حرص و ولع در کسب و خرج تأکید می‌کند.

احساس مسئولیت در استفاده از منابع و توجه به آموزه‌های قرآن در زمینه عدم اسراف می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی جامعه کمک کند. این آموزه‌ها نه تنها به حفظ منابع کمک می‌کند، بلکه موجب افزایش همبستگی و آرامش در جامعه خواهد شد. با توجه به این مسائل، نیاز است که فرهنگ میانه‌روی و صرفه‌جویی در جامعه ترویج یابد تا از پیامدهای منفی اسراف کاسته شود.

---

۱. ایروانی، جواد، اصلاح الگوی مصرف از دیدگاه اسلام ص ۳۷۰ و ۳۷۴.

## فهرست منابع :

قرآن کریم .

نهج البلاغه .

کتاب عربی:

۱. اردبیلی، مجمع الفائدة والبرهان، تصحيح مجتبى عراقى، قم، موسسه النشر الاسلامى ۱۲۷۲ ق، بى تا
۲. ابن حنبل، احمد بن محمد، مسند احمد، بيروت، موسسه الرساله، ۱۴۱۶ ق، دارصادر، بى تا.
۳. ابن منظور، محمد بن مكرم، انسان العرب ناشردار إحياء التراث العربى، سال نشر ۱۴۰۸ ق - ۱۹۸۸ م
۴. برقى، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، تحقيق سيد جلال الدين حسيني، دار الكتب الاسلاميه، احاديث شيعه قرن ۳، بى تا.
۵. تمیمی آمدی عبدالواحد بن محمد، غرر الحكم و درر الكلم، شرح جمال الدين محمد خوانسارى، تصحيح و تعليق سيد جلال الدين محدث، انتشارات دانشگاه تهران، سوم، ۱۳۶۶ ش.
۶. راغب اصفهانی، ابو القاسم حسين بن محمد، مفردات غريب القرآن، دوم، دفتر نشر کتاب، ۱۴۰۴ ق.
۷. رشيد رضا، محمد، تفسير القرآن الحكيم الشهير بتفسير المنار، أول، بيروت، دار المعرفة، ۱۴۱۴ ق.
۹. صدوق، امالى، انتشارات كتابخانه اسلاميه، چهارم، ۱۳۶۲ ش.
۱۰. صدوق، ثواب الأعمال، قم، دوم، منشورات الرضى، ۱۳۶۸ ش.
۱۱. صدوق، من لا يحضره الفقيه، تهران، دار الكتب الاسلاميه، ۱۴۰۱ ق.
۱۲. صدوق، الخصال، قم، انتشارات جامعه مدرسين، ۱۴۰۳ ق
۱۳. طوسى تهذيب الاحكام، تهران، چهارم، دار الكتب الاسلاميه، ۱۳۶۵ ش.
۱۴. طوسى المبسوط فى فقه الاماميه، تحقيق محمد باقر بهبودى، دوم، المكتبة المرتضوية لاحياء آثار الجعفرية، تهران، ۱۳۸۸ ق،
۱۵. طبرسى ابوعلى فضل بن حسن، مجمع البيان فى تفسير القرآن، بيروت، دار المعرفة، أول، ۱۴۰۶ ق.

۱۶. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، تحقیق سید هاشم رسولی محلاتی، تهران، المکتبه العلمیه الاسلامیه، ۱۳۸۱ ق.
۱۷. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تصحیح علی اکبر غفاری، سوم، تهران، دارالکتب الاسلامیه ۱۴۰۷ ق، بی تا.
۱۸. کلینی، اصول کافی، مکتب علمیه اسلامیه تهران بی جا، ۱۳۸۵ ق.
۱۹. کلانتری، علی اکبر، اسلام والگوی مصرف، مؤسسه بوستان کتاب، نشر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۸
۲۰. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، دار احیاء التراث العربی، بیروت، ۱۴۰۳ ق
۲۱. میرزای نوری مستدرک الوسائل الشیعه ناشر آل بیت سال ۱۴۰۸ ق.
۲۳. حلی، هایه الأحکام، قم، دوم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۱۰ ق.
۲۴. حلی، إرشاد الازدهان إلی أحكام الايمان، تحقیق فارس الحسون، مؤسسه نشر اسلامی، قم، اول، ۱۴۱۳ ق.
۲۵. حرّانی، حسن بن علی بن شعبه، تحف العقول عن آل الرسول، تحقیق علی اکبر غفاری، قم، دوم، مؤسسه نشر اسلامی، ۱۴۰۴ ق.
۲۶. خلیل بن احمد فراهیدی، کتاب العین، انتشارات اسوه ۱۴۰۹ ق.
- کتب فارسی :
۲۸. ایروانی، جواد، کتاب اصلاح الگوی مصرف از نگاه اسلام، مشخصات نشر: مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۹.
۲۹. قدیری اصلی، باقر، کلیات علم اقتصاد، تهران، مرکز نشر سپهر، چاپ هشتم ۱۳۷۹
۳۰. مکارم شیرازی، ناصر و دیگران، تفسیر نمونه، تهران، شانزدهم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۳ ش
۳۱. کلانتری، علی اکبر، اسلام والگوی مصرف، مؤسسه بوستان کتاب، نشر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۸
- مقاله ها:
۳۲. مقاله تجمل گرایی، افت زندگی محمد اسماعیل عبداللهی، مجلات: مبلغان اسفند، فروردین ۱۳۹۱. شماره ۱۶۳
۳۳. مقاله بررسی ریشه ها و عوامل اسراف از دیدگاه قران و اهل بیت عیسی عیسی زاده، مجله پاسدار اسلام، ابان ۱۳۸۸، شماره ۳۳۵.
۳۴. مقاله اسراف و عوامل و راهکارها. نویسنده محمدحسین حسینی، مجله سال پنجم، شماره بیستم، زمستان ۹۰
۳۵. بلای اسراف. نویسندگان: سید جواد حسینی منبع: فرهنگ کوثر ۱۳۸۹ شماره ۸۲

۳۶. مقاله پیامد های اسراف و مصرف گرایی فصلنامه فرهنگ، مشاوره و روان درمانی نویسنده فتانه درتاج، اکرم در تاج، بهار ۱۳۹۲، شماره ۱۳
۳۷. مقاله شاخص اسراف در مصارف بخش خصوصی، مهدی خطیبی، دانشگاه شهید بهشتی، مجلات اقتصاد و الگوسازی تابستان ۱۳۹۱، شماره ۱۰.
۳۸. مقاله مجلس سیام اسراف از نگاه آموزه های دینی اصغر رضوانی دهقانی مجلات ره توشه بهار و تابستان ۱۳۹۵ شماره ۱۰۱
۳۹. مقاله جلوه های اسراف از دیدگاه قرآن، زری پیشگر، بینات، سال دوازدهم شماره ۴۸
۴۰. مقاله اسراف و تبذیر در قرآن و سنت، محمدرضا عطایی، مشکوه، فرهنگ و میراث فرهنگی بهار و تابستان ۱۳۷۶، شماره ۵۴ و ۵۵
۴۱. مقاله تحلیل پیامدها، معیارها و مصادیق اسراف از منظر روایات نویسنده یاسین، مطالعات حدیث پژوهی سال ۹ بهار و تابستان ۱۴۰۳، شماره ۱۷
۴۲. مقاله اسراف و تبذیر، پیامدها، پیشگیری و درمان آن، محمدامین
۴۳. صابری، مجله گفتمان وحی، سال ۱۳، شماره ۲۲، پاییز و زمستان ۱۴۰۱